

เนื้อหา

1. ความหมายของแรงงาน
2. ความหมายของกำลังแรงงาน
3. คำนิยามของกำลังแรงงานในประเทศไทย
4. อัตราการเข้ามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน
5. ความสำคัญของแรงงาน
6. ความหมายของกระบวนการศรัทธาแรงงาน
7. ลักษณะที่สำคัญบางประการของกระบวนการศรัทธาแห่งรัฐ

สาระสำคัญ

1. ความหมายของแรงงาน อาจพิจารณาได้ทั้งความหมายกว้างและความหมายแคบ ในความหมายกว้าง หมายถึงการกระทำของมนุษย์ในการผลิต การแยกจ่ายสินค้าและบริการที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยผู้ดำเนินการจะได้รับค่าตอบแทนในการกระทำนั้น ๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง และกำไร เป็นต้น แต่พิจารณาในความหมายแคบ จะหมายถึงชนชั้นแรงงาน ซึ่งคือผู้ทำงานโดยได้รับค่าตอบแทนในรูปค่าจ้างเท่านั้น และมักจะมีรายได้ต่ำ
2. กำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในวัยทำงาน สามารถเสนอขายแรงงานในตลาดแรงงานในอัตราค่าจ้างระดับต่าง ๆ โดยไม่ดำเนินถึงว่ามีงานทำอยู่แล้ว หรือกำลังหางานทำ เพราะว่างงาน หรือหดหู่หางานทำชั่วคราว เพื่อรายปี
3. คำนิยามกำลังแรงงานในประเทศไทย หมายถึง บุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในสังคมแห่งการสำรองเป็นผู้มีงานทำและไม่มีงานทำ
4. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน หมายถึง อัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงาน กับจำนวนประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป และถ้าต้องการหาอัตราการเข้ามาในกำลังแรงงานในช่วงอายุใดอายุหนึ่งนั้นก็คือ การหาอัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้มีอายุในช่วงนั้นที่อยู่ในกำลังแรงงานกับจำนวนประชากรที่อยู่ในช่วงอายุนั้นทั้งหมด

5. ความสำคัญของแรงงาน พิจารณาทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ในด้านเศรษฐกิจ แรงงานมีความสำคัญในฐานะที่เป็นหัวผู้ผลิตและผู้บริโภค ในด้านการเมืองแรงงานสามารถรวมตัวเป็นกลุ่มในรูปสถาบันแรงงาน เพื่อเป็นพลังต่อรองและในด้านสังคม เมื่องจากการอยู่ร่วมกันของแรงงานเป็นสังคม ดังนั้นจึงก่อให้เกิดกิจกรรมทางด้านสังคมในรูปต่าง ๆ

6. ความหมายของเศรษฐศาสตร์แรงงาน หมายถึงการศึกษาถึงเรื่องการจัดทรัพยากรัฐมนูญหรือแรงงาน เพื่อใช้ในทางค่าง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนับสนุนความต้องการของมนูญ ดังนั้นการศึกษาเศรษฐศาสตร์แรงงานจึงเป็นการศึกษาเรื่องการทำงานและผลตอบแทนจากการทำงานในตลาดแรงงาน

7. ลักษณะที่สำคัญบางประการของเศรษฐกิจในระบบอุดสาหกรรม เช่น รูปแบบการดำเนินงาน แรงงานส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุดสาหกรรม การผลิตเป็นแบบ Capital Intensive มีการแบ่งงานกันทำ ลักษณะของงานที่ทำจะอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างไปจากเศรษฐกิจระบบเกษตรกรรม ซึ่งมีอิสระไม่มีกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

จุดประสงค์

หลังจากศึกษาเรื่องราวในบทนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของแรงงานได้ทั้งในความหมายที่กว้างและแคบ
2. อธิบายความหมายของกำลังแรงงาน
3. อธิบายความหมายของกำลังแรงงานในประเทศไทย
4. คำนวณหาค่าอัตราการเข้ามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน
5. อธิบายความสำคัญของแรงงานทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
6. อธิบายความหมายของเศรษฐศาสตร์แรงงาน
7. อธิบายลักษณะบางประการของเศรษฐกิจในระบบอุดสาหกรรมได้

1. ความหมายของแรงงาน

คำว่า “แรงงาน” มีความหมายคล้ายประการ ลักษณะอย่างกว้าง ๆ หมายถึง การกระทำของมนุษย์ในการผลิต และในการแลกเปลี่ยนค้า และบริการ ที่เกือบให้เกิดพฤติกรรมเศรษฐกิจ โดยผู้ดำเนินการจะได้รับค่าตอบแทนในการกระทำนั้น ๆ ซึ่งตามความหมายนี้ เป็นการมองแรงงานในฐานะปัจจัยการผลิตร่วมกับปัจจัยทุนและที่ดิน และแสดงให้เห็นว่าไม่ว่าใครก็ตามที่ทำงานต้องเตะระดับสูงสุด จนถึงระดับต่ำสุด เช่น นายกรัฐมนตรี ผู้จัดการ กรรมการ โดยบุคคลเหล่านี้ใช้กำลังกายและกำลังความคิด และได้รับผลตอบแทนในรูปต่าง ๆ เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง กำไร เป็นต้น ที่สำคัญเป็นแรงงานทั้งสิ้น

ลักษณะในอีกความหมายหนึ่งซึ่งแกบกว่า แรงงานจะหมายถึง ชนชั้นแรงงาน ซึ่งคือ ผู้ที่ทำงานโดยได้รับผลตอบแทนในรูปค่าจ้างเท่านั้น และไม่รวมถึงผู้ที่มีส่วนในการผลิตอื่น ๆ เช่น ผู้ทำงานส่วนตัว และนักวิชาชีพทั้งหลาย ดังนั้น ตามความหมายนี้ แรงงานจะได้แบ่งบุคคลที่เสนอขายแรงงานให้กันอื่นหรือองค์กรธุรกิจ และห้องปฏิบัติความชำรุดของหัวหน้าและมักจะเป็นบุคคลที่รายได้ต่ำ ความหมายนี้มักใช้เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับเรื่องสภาพแรงงาน

ในที่นี้ การพิจารณาเรื่องแรงงานจะพิจารณาในความหมายอย่างกว้าง ๆ โดยรวมถึง บุคคลทุกคนที่มีส่วนในการผลิตเป็นหลัก

2. ความหมายของกำลังแรงงาน

มนุษย์ทุกคนมีชีวิตจิตใจ มีแรงงานกายและสมองติดตัวมาแต่เกิด แต่ก็ไม่สามารถใช้แรงงานของทุกคนให้เกิดประโยชน์ในการผลิต การให้บริการ ได้ทั้งหมด คนพิการ คนชราและผู้ที่อยู่ในวัยเรียน คนเหล่านี้ย่อมไม่อาจมีส่วนในการสร้างผลผลิตที่แท้จริงได้ ดังนั้น ในด้านเศรษฐกิจจึงแบ่งคนออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 ผู้ที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจหรือผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน (Labor force)

2.2 ผู้ที่ไม่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจหรือผู้ที่อยู่นอกกำลังแรงงาน (Non Labor force)

ในประเทศไทย หมายถึง คนทั้งหมดที่อยู่ในวัยทำงาน ที่ทำงาน หรือคิดทำการงาน โดยหัวใจผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ จึงนับรวมตัวแต่กรรมการ เสมียน การโรง ครุ ทนาบทวาน ตลอดจนถึงผู้อ่านนิยมหนังสือ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ ทั้งนายจ้างและลูกจ้าง นอกจากนี้ยังรวมถึงคนที่คิดการทำงาน เช่น คนว่างงาน ที่ลังเลงานทำอยู่ แต่ยังหาไม่ได้ด้วย ในประเทศไทย อเมริกาได้กำหนดผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน คือ บุคคลที่อายุ 16 ปีขึ้นไป สำหรับประเทศไทยตามค่านิยามของสำนักงานสถิติแห่งชาติ หมายถึงบุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป

เราอาจให้ความหมายของกำลังแรงงานไว้ว่า กำลังแรงงาน คือ บุคคลที่อยู่ในวัยทำงาน (จากค่านิยามของสำนักงานสถิติแห่งชาติ คือบุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป) ซึ่งสามารถเสนอขายแรงงานใน

ติดตามแรงงานในอัตราค่าจ้างระดับต่าง ๆ กัน โดยไม่คำนึงถึงว่ามีงานทำอยู่แล้ว หรือกำลังหางานทำ เพราะว่างาน หรือหุคหางานทำชั่วคราวเพรำปาย หรือเพรำเหตุอื่น ๆ

ในประเทศไทยที่ 2 ก็อ บุคคลที่อยู่นอกกำลังแรงงาน หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะต่าง ๆ เช่น บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี นักเรียน คนชรา และคนพิการที่ทำงานไม่ได้ แม่บ้าน อาชญากร พระ นักโทษ เป็นเดือน แต่สำหรับคนพิการที่ทำงานได้นั้น จะถือว่าเป็นกำลังแรงงาน

3. คำนิยามของกำลังแรงงานในประเทศไทย

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจและได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับบุคคลที่อยู่ในกำลังแรงงาน และนอกกำลังแรงงาน ดังนี้

3.1 กำลังแรงงานรวม ประกอบด้วยผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบันและผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานที่รอฤกุการ

3.2 กำลังแรงงานปัจจุบัน หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจมีงานทำและไม่มีงานทำ

1. ผู้มีงานทำ ได้แก่บุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจเป็นผู้ที่

ก. ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยได้รับค่าจ้าง เงินเดือน ผลกำไร เงินปันผล หรือค่าตอบแทนที่มีลักษณะอย่างอื่น สำหรับผลงานที่ทำ เป็นเงินสดหรือสิ่งของหรือ

ข. ไม่ได้ทำงานโดย แต่ยังคงมีตำแหน่งหน้าที่การทำงาน ฐานราก ไวร์นาเกย์ครูของตนเอง ได้หุคหางานชั่วคราว เนื่องจากเข้มปาย หรือขาดเงิน หุคพักผ่อน สถานที่ทำงานปิด ดินฟ้าอากาศไม่อำนวย นอกฤกุการ หรือ ด้วยเหตุผลอื่น ๆ เช่น การปิดที่ทำงานชั่วคราว โดยไม่คำนึงว่าจะได้รับค่าจ้างจากนายจ้างในระหว่างที่ไม่ได้ทำงานหรือไม่ก็ตาม จะต้องมีกำหนดค่าว่า กายใน 30 วัน นับจากวันที่สถานที่ทำงานปิดจะได้กลับมาทำงาน ณ สถานที่ทำงานนั้นอีกหรือ

ก. ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างในวิสาหกิจหรือไวร์นาเกย์ครูของหัวหน้าครัวเรือน หรือของสมาชิกในครัวเรือน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้มีงานทำ หมายถึงผู้ที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยได้รับผลตอบแทนจากการทำงานนั้น ๆ หรือ ทำงานอย่างน้อย 1 ชั่วโมง โดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือผลตอบแทนจากการทำงานด้วยการคังกล่าวเป็นของสมาชิกในครัวเรือน หรือหุคหางานชั่วคราวเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ แต่จะมีตำแหน่งงานและหน้าที่อยู่

2. ผู้ไม่มีงานทำ ได้แก่บุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจไม่ได้ทำงานใด ๆ เทียเมี้ยด้วย 1 ชั่วโมง ไม่มีงานทำ ไม่มีฐานรากหรือไวร์นาเกย์ครูของตนเอง แต่พร้อมที่จะทำงาน ซึ่งหมายถึงบุคคลที่หางานทำอยู่ภายใน 30 วันนับถึงวันแข่งขันหรือ ไม่ได้ทำงานทำน่องจากเข้มปาย

หรือไม่ได้ทำงานท่าเพระคิดว่าหางานที่เหมาะสมกับตนไม่ได้ รวมทั้งเริ่มงานใหม่ รอฤกุการ หรือมีเหตุผลอื่น ๆ

สรุป ผู้ไม่มีงานทำ หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ไม่ได้ทำงานไม่มีกิจกรรมของตนเอง อาจจะกำลังหางานทำอยู่ หรือไม่ได้ทำงานท่านี้จะจากเงินป่วยหรืออื่น ๆ แต่พร้อมที่จะทำงาน

3.3 กำลังแรงงานที่รอฤกุการ หมายถึงบุคคลที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจ เป็นผู้ที่ไม่เข้าข่ายนิยามของผู้ไม่มีงานทำ แต่เป็นผู้รอฤกุการที่เหมาะสมเพื่อที่จะทำงาน และเป็นบุคคลตามปกติจะทำงานโดยไม่ได้สิ่งตอบแทนในรั้วนายศกร หรือชุมชน ซึ่งทำกิจกรรมตามฤกุการ โดยมีหัวหน้าครัวเรือนหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ในครัวเรือนเป็นเจ้าของหรือผู้ดำเนินการ

สรุป กำลังแรงงานที่รอฤกุการ คือบุคคลที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ไม่ได้ทำงาน ไม่ได้หางาน และไม่พร้อมที่จะทำงาน แต่รองานตามฤกุการ ซึ่งเป็นงานของสมาชิกในครัวเรือน

3.4 นักกำลังแรงงานหรือผู้ไม่เขยในกำลังแรงงาน หมายถึงบุคคลที่ไม่เข้าข่าย คำนิยามของผู้ไม่มีงานทำและไม่มีงานทำ แต่กำลังแรงงานที่รอฤกุการ ซึ่งได้แก่

1. บุคคลซึ่งในสัปดาห์แห่งการสำรวจมีอายุต่ำกว่า 13 ปี
2. บุคคลซึ่งในระหว่างสัปดาห์แห่งการสำรวจที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป แต่ไม่ได้ทำงาน และไม่พร้อมที่จะทำงาน เนื่องจากเป็นผู้
 - ก. ทำงานบ้าน
 - ข. เรียนหนังสือ
 - ค. ยังเด็กเกินไป (อายุน้อยกว่า 15 ปี) หรือชรามาก (มีอายุเกิน 60 ปี)
 - ด. ไม่สามารถทำงานได้ เนื่องจากพิการทางร่างกายหรือจิตใจหรือเจ็บป่วย เสื่อมร่วง
 - ฉ. ไม่สมัครใจทำงาน
 - ฉ. ทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้าง ผลกำไร ส่วนแบ่ง หรือสิ่งตอบแทนอื่น ๆ ให้แก่บุคคลซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน
 - ช. ทำงานให้แก่องค์การ หรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ โดยไม่ได้รับค่าจ้าง ผลกำไร ส่วนแบ่ง หรือสิ่งตอบแทนอื่น ๆ
 - ช. ไม่พร้อมที่จะทำงาน เนื่องจากเหตุผลอื่น ๆ

สรุป บุคคลที่อยู่นอกกำลังแรงงาน คือบุคคลที่อายุต่ำกว่า 13 ปี หรือบุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้น ซึ่งไม่พร้อมที่จะทำงานด้วยเหตุผลตั้งกล่าวข้างต้น (แต่ไม่ใช่เพื่อรอฤกุการ)

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักรรอบที่ 3 สิงหาคม 2541 พบว่ามีจำนวนประชากรทั่วประเทศในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2541 ประมาณ 61.2 ล้านคน ในจำนวนนี้มีผู้มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ประมาณ 47.3 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 77.8 และเป็นผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานรวมประมาณ 33.4 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 54.5 ซึ่งเป็นบุคคลที่อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน ประมาณ 33.3

ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 54.3 และเป็นบุคคลที่อยู่ในกำลังแรงงานที่รอฤกุการ จำนวน ประมาณ 76,900 คน กิตเป็นร้อยละ 0.1

ในจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานปัจจุบัน เป็นผู้ที่มีงานทำจำนวนประมาณ 32.1 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 52.5 และผู้ไม่มีงานทำกำลังทำงานท่าอยู่ และพร้อมที่จะทำงานประมาณ 1.1 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 1.9 สำหรับผู้ที่ไม่พร้อมจะทำงานเนื่องจากอุคุกาลหรือที่เรียกว่ากำลังแรงงานที่รอฤกุการ ซึ่งมีจำนวนน้อยมากกิตเพียงร้อยละ 0.1 นั้น ทั้งนี้ เนื่องจากในการสำรวจรอบที่ 3 เดือนสิงหาคม ซึ่งเป็นช่วงฤกุการเพาะปลูก ซึ่งผิดกับการสำรวจในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2541 ซึ่งเป็นช่วงของการฤกุการเพาะปลูกมีกำลังแรงงานที่รอฤกุการสูงถึงประมาณ 1.3 ล้านคน

สำหรับผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ก็即 กลุ่มที่มีอายุ 13 ปี ขึ้นไป กับกลุ่มผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี กลุ่มแรกมีประมาณ 13.9 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 22.7 ของประชากรรวม หรือร้อยละ 29.4 ของผู้ที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป สำหรับกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี มีอยู่ประมาณ 14 ล้านคน หรือกิตเป็นร้อยละ 22.8 ของประชากรทั้งหมด สำหรับผู้ที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่อยู่นอกกำลังแรงงานทั้งหมดที่มีอยู่ประมาณ 13.9 ล้านคนนั้น ประมาณ 5.9 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 9.7 เป็นนักเรียน และเป็นแม่บ้านประมาณ 3.6 ล้านคน กิตเป็นร้อยละ 5.9 ตั้งแสดงใน ตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนและอัตราเรียบงวด ของประชากรทั่วประเทศจำแนกตามสถานภาพแรงงานและเพศ
ในปี พ.ศ. 2541

สถานภาพแรงงาน	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ยอดรวม	30,554.3	100	30,694.0	100	61,248.4	100
กำลังแรงงานรวม	18,327.4	60	15,025.5	49.0	33,352.9	54.5
1. กำลังแรงงานปัจจุบัน	18,292.1	59.9	14,983.8	48.8	33,275.9	54.3
1.1 ผู้มีงานทำ	17,666.8	57.8	14,471.1	47.1	32,138.0	52.5
1) ทำงาน	17,213.1	56.3	14,247.8	46.4	31,460.9	51.4
2) มีงานประจำแต่ไม่ได้ทำงาน	453.7	1.5	223.2	0.7	667.0	1.1
1.2 ผู้ไม่มีงานทำ	625.2	2.0	512.7	1.7	1,137.9	1.9
1) หางานทำ	313.5	1.0	162.7	0.5	476.2	0.8
2) ไม่หางานทำแต่พร้อมจะทำงาน	311.6	1.0	350.0	1.1	661.6	1.1
2. กำลังแรงงานที่รออุทุกการ	35.2	0.1	41.7	0.1	76.9	0.1
ไม่อยู่ในกำลังแรงงานอายุ 13 ปีขึ้นไป	5,145.6	16.8	8,767.2	28.6	13,912.9	22.7
1) ทำงานบ้าน	77.7	0.3	3,512.0	11.4	3,589.7	5.9
2) เรียนหนังสือ	2,945.9	9.6	2,966.6	9.7	5,912.5	9.7
3) ยังเด็ก ชรา ไม่สามารถทำงานได้	1,665.9	5.5	1,957.8	6.4	3,623.7	5.9
4) อื่น ๆ	456.0	1.5	330.8	1.1	786.8	1.3
อายุต่ำกว่า 13 ปี	7,081.3	23.2	6,901.2	22.5	13,982.5	22.8

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร
รอบ 3 (พฤษภาคม 2541) สำนักนายกรัฐมนตรี ตารางที่ 1 หน้า 16

4. อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (Labor Force Participation Rate)

คือการพิจารณาความน่าจะเป็นหรือโอกาสของผู้ที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน ดังนั้น การหาอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน ก็คือ อัตราส่วนระหว่างผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน กับจำนวนประชากรที่มีอายุ 13 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถเขียนเป็นสูตรได้ดังนี้

$$\text{อัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน} = \frac{\text{ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน}}{\text{ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป}}$$

$$\text{ถ้าทำเป็นเปอร์เซ็นต์ จะได้} = \frac{\text{ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน}}{\text{ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 13 ปีขึ้นไป}} \times 100$$

ถ้าต้องการหาอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานในแต่ละช่วงอายุ ก็สามารถทำได้จากความน่าจะเป็นของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของคนในแต่ละช่วงอายุ ซึ่งหมายความว่า คนในแต่ละช่วงอายุ มีอยู่กี่เปอร์เซ็นต์ที่อยู่ในกำลังแรงงาน สามารถแทนขอข่ายแรงงานในตลาดแรงงาน ได้ เช่น ถ้าต้องการหาอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของคนที่อยู่ในช่วงอายุ 25-29 ปี จะหาได้ดังนี้

$$\text{อัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน} = \frac{\text{ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานอายุระหว่าง 25-29 ปี}}{\text{ประชากรที่มีอายุ 25-29 ปีทั้งหมด}}$$

จากการสำรวจอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2541 พบร่วมกับอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของเพศชายสูงกว่าเพศหญิงทุกภาค ขณะเดียวกัน อัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงอายุที่สูงขึ้น และลดลงในช่วงอายุที่สูงกว่า 50 ปี ในทุกภาค ยกเว้นเขตกรุงเทพมหานคร ที่อัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานทั้งเพศชายและเพศหญิงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในช่วงอายุที่สูงขึ้น แต่ลดลงในช่วงอายุที่สูงกว่า 40 ปีขึ้นไป และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างภาคต่างๆ พบร่วมกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมากที่สุด คือชายร้อยละ 80.5 และหญิงร้อยละ 64.9 และอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานในเขตกรุงเทพมหานคร น้อยที่สุดคือ ชายร้อยละ 73.7 และหญิงร้อยละ 60.0 ดังแสดงในตารางที่ 1.2

ตารางที่ 1.2 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน จำแนกตามอายุ เพศ ภาค ในปี 2541

หน่วยเป็นร้อยละ

อายุ	หัวราชอาณาจักร		กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
รวม	78.1	63.2	73.7	60.0	76.9	61.9	78.2	64.4	80.5	64.9	77.9	62.5
13-14	10.2	8.7	3.6	1.8	5.2	3.2	4.5	2.7	15.8	16.2	13.8	9.7
15-19	41.3	33.4	26.0	29.7	37.8	30.4	39.0	28.1	49.5	41.7	40.3	26.4
20-24	82.2	69.3	64.5	61.2	80.6	72.6	86.5	70.5	88.2	70.6	80.6	67.8
25-29	95.0	80.8	92.7	83.0	96.0	83.1	94.7	83.1	95.0	78.1	96.4	77.4
30-34	97.5	83.6	99.1	79.7	96.2	83.1	97.0	86.2	97.6	84.7	98.7	82.9
35-39	97.6	82.9	97.5	81.1	97.3	79.6	97.5	86.7	97.7	84.4	98.0	81.4
40-49	97.4	83.0	96.3	74.0	96.7	80.0	97.5	86.5	98.0	84.6	98.5	89.1
50-59	93.0	68.8	85.3	54.1	91.4	64.0	92.7	73.1	95.9	73.2	94.9	73.0
60 ขึ้นไป	44.3	23.6	23.1	13.4	40.8	23.4	44.0	23.8	52.2	25.2	49.4	28.7

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรหัวราชอาณาจักร รอบที่ 3 (สิงหาคม 2541) สำนักนายกรัฐมนตรี ตารางที่ 3 หน้า 18

เมื่อพิจารณาอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน จำแนกตามสถานภาพการสมรสพบว่า ผู้ชายที่สมรสแล้วมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงที่สุดทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลถึงร้อยละ 88.1 และร้อยละ 91.8 ตามลำดับ และผู้ชายที่เป็นหน้าเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานต่ำสุดทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล คือร้อยละ 37.5 และ 39.2 ตามลำดับ ในขณะที่ผู้หญิงที่มีสถานภาพการสมรส หร่า มีส่วนร่วมในกำลังแรงงานสูงสุดทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ถึงร้อยละ 86.3 และ ร้อยละ 81.9 ตามลำดับ ส่วนผู้หญิงที่เป็นหน้าเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานต่ำสุดทั้งในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล ถึงร้อยละ 31.1 และร้อยละ 37.4 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 1.3

เมื่อพิจารณาอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ และเขตการปกครอง พบว่า ผู้เข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานส่วนใหญ่ จะเป็นผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับประถมศึกษาตอนต้น มหาวิทยาลัย ศึกษาครุ แต่ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาจะมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานต่ำสุด

ชีวศึกษามีอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานค่อนข้างน้อย เมื่อจะจากมีความสนใจและมีโอกาสในการศึกษาต่อมากกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ ดังแสดงในตารางที่ 1.4

ตารางที่ 1.3 อัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน จำแนกตามสถานภาพสมรส เพศ และ เขตการปักธง พ.ศ. 2541

(หน่วย : ร้อยละ)

เขตการปักธง และเพศ	รวม	สถานภาพสมรส				
		โสด	สมรส	หม้าย	หย่า	แยกกันอยู่
ชายครัว	73.6	61.7	82.4	36.6	82.7	79.8
ชาย	81.5	65.7	91.1	38.9	81.7	86.8
หญิง	65.8	56.6	73.7	36.1	83.1	76.7
ในเขตเทศบาล	68.5	60.4	77.3	32.2	83.7	77.3
ชาย	76.0	59.1	88.1	37.5	77.8	80.3
หญิง	61.6	61.7	65.7	31.1	86.3	75.8
นอกเขตเทศบาล	75.0	62.3	83.6	37.7	82.3	80.9
ชาย	83.0	67.9	91.8	39.2	83.1	89.6
หญิง	67.0	54.0	75.5	37.4	81.9	77.0

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร รอบที่ 3 (สิงหาคม 2541) สำนักนายกรัฐมนตรี ตารางที่ 4 หน้า 19

ตารางที่ 1.4 อัตราการเข้ามานิสั่นร่วมในกิจกรรมงาน จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ และ
เขตการปกครอง พ.ศ. 2541

(หน่วย : ร้อยละ)

ระดับการศึกษา	ในเขตเทศบาล			นอกเขตเทศบาล		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
- สำกว่าปีก่อนศึกษาเรื่อง ไม่มีการศึกษา	38.5	54.0	32.0	51.1	63.2	44.4
- ปีก่อนศึกษาตอนต้น	68.4	81.9	58.2	80.8	88.2	73.6
- ปีก่อนศึกษาตอนปลาย	63.6	69.2	58.1	68.6	75.2	61.5
- นักเรียนศึกษาตอนต้น	64.8	71.6	56.6	63.3	71.8	52.2
- นักเรียนศึกษาตอนปลาย	50.7	58.3	42.7	76.2	83.7	66.8
- อาชีวศึกษา	51.5	52.9	49.6	45.0	50.7	37.7
- มหาวิทยาลัย						
สาขาวิชาการ	89.9	91.4	88.4	95.1	96.3	93.8
สาขาวิชาพื้นฐาน	84.2	89.3	78.2	88.0	91.0	82.9
- สีกห์คก	79.2	78.8	79.5	87.7	88.2	87.4
- อาชีวศึกษาระยะสั้นและ อื่นๆ	64.1	82.9	55.8	50.4	43.5	71.4
- ไม่ทราบ	62.5	56.7	70.0	92.2	95.5	87.9

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ รายงานผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร
รอบที่ 3 (สิงหาคม 2541) สำนักนายกรัฐมนตรี ตารางที่ 5 หน้า 20

5. ความสำคัญของแรงงาน

เนื่องจากแรงงานมีความสำคัญต่อประเทศชาติด้าน ในที่นี่จะได้แยกพิจารณาความสำคัญออกเป็น 3 ด้านที่สำคัญคือ ทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม

5.1 ทางด้านเศรษฐกิจ แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดการผลิตสินค้าและบริการเพื่อสนับสนุนความต้องการของสังคม ดังนั้นในการตัดสินใจใด ๆ เกี่ยวกับแรงงานจึงต้องกระทำการอย่างรอบคอบ เพราะถ้าใช้แรงงานไปในทางที่ไม่เหมาะสมหรือไม่มีการพัฒนาแรงงานให้มีคุณภาพดีเท่าที่ควรแล้ว จะมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ทางตรงข้ามถ้าแรงงานได้รับการจัดสรรอย่างถูกต้อง และมีการพัฒนาแรงงานอย่างดีแล้ว แรงงานก็จะกลายมาเป็นแรงงานฝีมือที่ทำให้ผลผลิตของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

แรงงานนอกจากจะเป็นผู้ผลิตแล้ว แรงงานยังเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการอีกด้วย

5.2 ทางด้านการเมือง จากการที่แรงงานรวมกันเป็น สหภาพแรงงาน ทำให้แรงงานอาจรวมตัวกันจนมีพลังบีบบังคับรัฐบาลและรัฐสภาให้ออกกฎหมายที่เป็นประโยชน์แก่คนงานได้ เช่น กฎหมายค่าจ้างขั้นต่ำ กฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายกำหนดชั่วโมงทำงานและสวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น นอกเหนือนี้ยังอาจสร้างอิทธิพลทางการเมือง โดยการสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นมิตรกับคนงานให้เป็นสมาชิกรัฐสภา โดยการรณรงค์หาเสียงให้ สิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นนโยบายที่นำไปสู่สหภาพแรงงานในสหรัฐอเมริกา ส่วนในประเทศไทย ได้มีการจัดตั้งเป็นพรรคร่วมงาน (Labor party) เพื่อให้คนงานได้เป็นสมาชิกสภาพผู้แทน และได้จัดตั้งรัฐบาลเพื่อจะได้หาผลประโยชน์ให้แก่แรงงานเดิมที่

5.3 ทางด้านสังคม การที่คนเรารอญร่วมกันเป็นสังคม มักจะทำให้เกิดกิจกรรมทางสังคม เช่น โรงเรียน สนามเด็กเล่น ที่พักผ่อนหย่อนใจ ฯลฯ ในกรณีที่อยู่ร่วมกันนี้ย่อมมีปัญหาเกิดขึ้น ดังนั้นคนงานจะเป็นแรงลักษณ์ให้รัฐบาลแก่ในปัญหาสังคม เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ปัญหาโรคภัยไข้เจ็บมีไข้พยาบาลไม่เพียงพอ เป็นต้น

จากความสำคัญของแรงงานดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นว่าถ้าใช้แรงงานไปในทางที่ถูกที่ควรไม่ว่าจะเป็นในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองก็จะมีผลทำให้ประเทศไทยก้าวหน้า ดังนั้นรัฐบาลจึงควรเข้าไปแทรกแซง เพื่อให้การใช้แรงงานมีระเบียบวินัยและไม่ให้ใช้พังงานไปในด้านการทำลาย ในประเทศไทยและในหลายประเทศมีกระทรวงแรงงานเป็นผู้ควบคุมพัสดุแรงงาน สำหรับประเทศไทย มีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นผู้ควบคุมดูแล

6. ความหมายของเศรษฐศาสตร์แรงงาน

เศรษฐศาสตร์แรงงาน เป็นแขนงหนึ่งของวิชาเศรษฐศาสตร์ ที่ศึกษาถึงเรื่องของมนุษย์ การจัดสรรทรัพยากรมนุษย์หรือแรงงาน เพื่อใช้ในทางต่าง ๆ ในกรณีที่ต้องการเพื่อสนับสนุน

ความต้องการของมนุษย์ ดังนั้นการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานเป็นการศึกษาเรื่องการทำงานและผลกระทบทางจากการทำงานในตลาดแรงงาน โดยศึกษาถึงพฤติกรรมของนายจ้างและลูกจ้างที่มีต่อค่าใช้จ่าย ค่าเสื่อมค่า กำไร และสภาพการทำงาน เป็นต้น

ในการวิเคราะห์เพื่อยกระดับคุณภาพให้ข้อมูลนี้ นิยามหาญาก (Scarcity) และความมีเหตุผล (Rational)

ความมหาญาก (Scarcity) หมายความว่ามนุษย์และสังคมไม่สามารถที่จะมีทรัพยากรตามที่ต้องการได้ ทรัพยากรที่มีอยู่เมื่อนำมาไปใช้เพื่อบรร枯วัตถุประสงค์อื่นแล้วก็ไม่สามารถนำมายังเพื่อประโยชน์ในทางอื่น ๆ ได้ ด้วยเช่น ธุรกิจบางมีค่าใช้จ่ายจำนวนหนึ่ง ถ้าเขานำเงินจำนวนนี้ไปใช้จ่ายคนทำถนนแล้วก็ไม่สามารถดึงคนมาสร้างถนนบันได

ความมีเหตุผล (Rational) ในด้านแรงงานคือ การตัดสินใจจะเลือกทำงานของแรงงาน จะต้องเลือกภายใต้ข้อมูลนี้ว่าได้รับความพึงพอใจสูงสุด (Maximize Utility) ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งความพึงพอใจดังกล่าว อาจพิจารณาผลตอบแทนทั้งในรูปที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน สำหรับในด้านนายจ้าง หรือ หน่วยผลิต (Firms) จะต้องทำงานโดยมีเป้าหมายเพื่อกำไรสูงสุด (Maximize Profit)

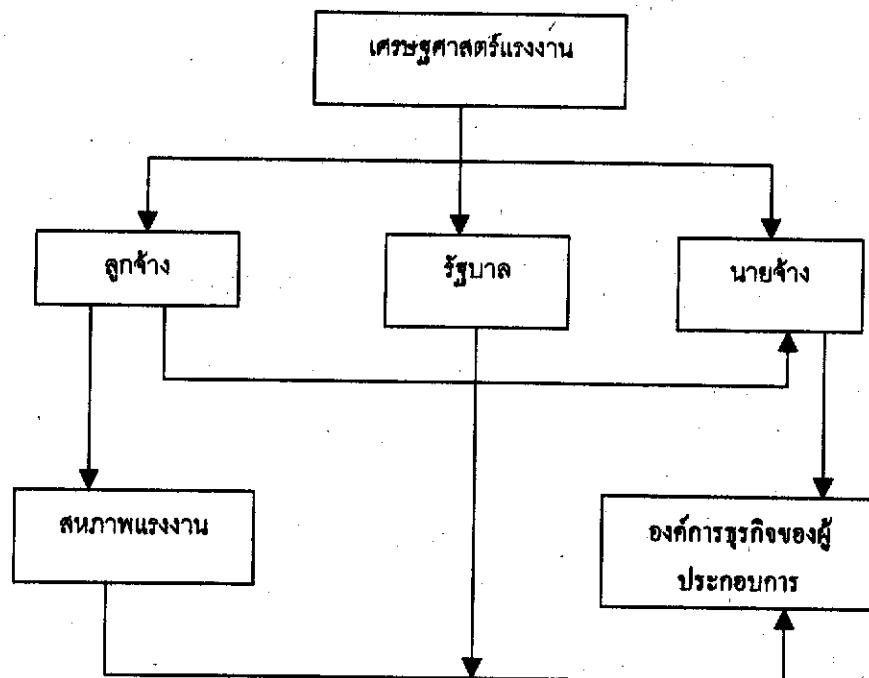
ดังนั้นการปรับตัวของลูกจ้างและนายจ้าง ก็เพื่อให้เกิดความพึงพอใจสูงสุดนั่นเอง จากเป้าหมายของนายจ้างและลูกจ้างที่แตกต่างกันทำให้การจ้างงานอาจมีปัญหาทางด้านแรงงานเกิดขึ้น เช่น ปัญหาทางด้านการกำหนดค่าจ้าง ชั่วโมงทำงาน สภาพการทำงาน การว่างงาน และการขัดแย้งระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานจึงต้องศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนายจ้างและพฤติกรรมของลูกจ้างในรูปของอุปสงค์และอุปทานของแรงงาน ในเรื่องอัตราค่าจ้างต้องศึกษาว่าอะไรเป็นตัวกำหนดค่าจ้างในระบบเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงค่าจ้างมีผลกระทบต่อนายจ้างลูกจ้าง และระบบเศรษฐกิจโดยส่วนร่วมอย่างไร ในด้านชั่วโมงทำงานมีปัญหาว่าชั่วโมงทำงานที่เหมาะสมเป็นอย่างไร สภาพการทำงานควรมีการปรับเปลี่ยนอย่างไร ในด้านการวางแผนก็มีปัญหาว่าอะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการว่างงาน และจะแก้ไขปัญหาการว่างงานให้อย่างไร ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับตลาดแรงงาน ในด้านข้อข้อด้วยจะช่วยให้ลูกจ้างกับนายจ้าง มีวิธีการอย่างไรที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งดังกล่าว สนับสนุนแรงงานและสนับสนุนนายจ้างมีบทบาทอย่างไร รัฐบาลมีบทบาทอย่างไรในกระบวนการแรงงานดังกล่าว

อาจกล่าวได้ว่า การจ้างงาน เป็นหัวใจของวิชาเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานเพื่อเป็นการแสดงออกถึงการใช้แรงงาน และชี้ให้เห็นถึงระดับรายได้ของแรงงานที่แสดงถึงค่าน้ำหนักและมาตรฐาน การรองรับพัฒนาแรงงาน ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงขนาดและค่าน้ำการผลิตด้วย

นอกจากนี้วิชาเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานยังเกี่ยวพันไปถึงแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างกับนายจ้าง ความสัมพันธ์ระหว่างลูกจ้างด้วยกัน ซึ่งรวมตัวเป็นสภาพแรงงาน

เพื่อต่อรองค่าใช้จ่ายเป็นสำคัญ ความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างด้วยกัน ซึ่งรวมตัวกันเป็นสมาคมนายจ้าง ทุก ประسังค์เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตน และจากความสัมพันธ์ยังเป็นความสัมพันธ์ระดับชาติ ซึ่งรัฐบาลต้องเข้ามาช่วยเหลือ ขณะนี้ องค์ประกอบของศูนย์ฯ แรงงานจึงต้องหาคนพิงถึงบุคคล 3 ฝ่าย ด้วย กันคือ ลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐบาล

1. ลูกจ้างหรือคนงาน ซึ่งรวมกันเป็นสหภาพแรงงาน มีพละที่จะบังคับนายจ้างได้ พอสมควร ทำหน้าที่ตรวจสอบต่อรองกับฝ่ายนายจ้าง

2. นายจ้างหรือฝ่ายจัดการ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานของบริษัท รวมทั้งฝ่ายบริหารงานบุคคลซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนงาน แต่อยู่คนละฝ่ายกับคนงาน ฝ่ายนี้จะพยายามดำเนินเรื่องเกี่ยวกับคนงานให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีสวัสดิการเหมาะสม พยายามไม่ให้เกิดข้อขัดแย้ง หรือถ้าเกิดเกิดข้อขัดแย้งแล้วนั้นเสีย

3. รัฐบาล เป็นฝ่ายกำหนด ตอบให้ความยุติธรรมของทั้ง 2 ฝ่าย รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม ออกกฎหมายระเบียบข้อนั้น แลกขอบเขตอำนาจให้เป็นไปตามกฎหมายในการผูกพันต่อพิพาทแรงงานรัฐบาลจะต้องเป็นคนกลางโดยเข้าไปไกล่เกลี่ยข้อพิพาทนั้น

วิชาเศรษฐศาสตร์แรงงาน มีการเรียนอย่างกว้างขวางในประเทศอุตสาหกรรม เช่น อังกฤษและสหรัฐอเมริกา เป็นต้น เพราะเป็นสิ่งที่เข้าสู่หัวกันอยู่ในชีวิตประจำวันของเข้า เพราะคนงานส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม มีการก่อตั้งสหภาพแรงงาน ดังนั้น วิชานี้จึงมุ่งศึกษาไปทาง

ค้านสภาพแรงงาน เช่น ประวัติและทฤษฎีของสภาพแรงงาน การเจรจาต่อรอง การระงับข้อพิพาทแรงงาน ข้อความดังกล่าวเป็นด้าน

สำหรับประเทศเกณฑ์รวมหรือประเทศกำลังพัฒนา แรงงานส่วนใหญ่ยังเป็นเกษตรกรและทำธุรกิจส่วนตัว ซึ่งกิจกรรมนี้ก็จะทำกันในครอบครัว มีคนงานทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมน้อย การรวมตัวกันจัดตั้งเป็นสภาพแรงงานทำได้ยากและไม่ค่อยจำเป็น ถึงแม้ว่าจะมีปัญหาแรงงานเกิดขึ้น แต่เป็นปัญหาของชนกลุ่มน้อยของประเทศ ดังนั้น การศึกษาวิชาเศรษฐศาสตร์แรงงานจึงไม่เป็นที่แพร่หลายเท่าที่ควร

7. ลักษณะที่สำคัญทางประการของทรัพยากรูปแบบอุตสาหกรรม

แม้ว่าประเทศไทยในปัจจุบันมีความแตกต่างกันในขนาด สภาพดินฟื้นฟูอาชีวศึกษาทางภูมิศาสตร์ ภาษา จริตประเพณี และรูปแบบการปกครอง แต่ปัญหาด้านแรงงานจะเปลี่ยนจากครอบครัวมาสู่โรงงานอุตสาหกรรมในลักษณะ

7.1 รูปแบบของการทำงาน (The pattern of employment) กำลังแรงงานส่วนมากถูกจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม กิจการก่อสร้าง สาธารณูปโภค ข้าราชการ ส่วนทางด้านสาขากษัตรีเป็นอันดับสอง ลักษณะของเศรษฐกิจถูกกำหนดให้หน่วยผลิตขนาดใหญ่ซึ่งจ้างแรงงานจำนวนมาก และเป็นลักษณะการผลิตแบบ Capital Intensive มีการแบ่งงานกันทำพิเศษแรงงานระดับสูงมักมีความก้าวหน้าเร็วกว่าระดับต่ำ

เราอาจแบ่งก่อรุ่มแรงงานของสังคมอุตสาหกรรมได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ทำงานอยู่ในสำนักงาน (White Collar Segment) เช่น ครุ ข้าราชการ เสมียน ต้องใช้สมอง ลักษณะของการว่าจ้างประเภทนี้ ว่าจ้างเป็นแบบเงินเดือน เสียบริการของการว่าจ้างแรงงานซึ่งสูงและมั่นคงกว่าแรงงานประเภทกรรมกรหรือคนงาน พวกรู้สึกว่าไม่มีปัญหาน้อยมาก

2. ทำงานด้วยกำลังกาย (Blue Collar Segment) เช่น กรรมกรเหมืองแร่ กรรมกรตามโรงงาน เป็นแรงงานที่ใช้กำลังกาย การว่าจ้างแรงงานอาจจะเป็นรายชั่วโมง รายวัน หรือรายชั่วโมง งานประเภทนี้ไม่ค่อยมีเสถียรภาพในการว่าจ้างแรงงาน

7.2 ระดับผลผลิตและรายได้ การผลิตในรูป Capital Intensive ใช้กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้ผลผลิตต่อคนงานสูงขึ้น และมีผลทำให้รายได้ที่แท้จริงและมาตรฐานการครองชีพของคนงานสูงขึ้น เมื่อเทียบกับประเทศไทยด้อยพัฒนาแล้ว ถึงเหล่านี้ยังเป็นสิ่งที่ยากจะเกิดขึ้นได้

7.3 เกี่ยวกับสถานะทางของลูกจ้าง ใน การเปลี่ยนแปลงจากอาชีพอิสระมาสู่การหางานทำโดยได้รับผลกระทบแทนในรูปค่าจ้างนั้น ถึงแม้ว่าแรงงานจะมีอิสระในการที่จะหางานทำ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่ในการหางานเพื่อที่จะได้รับรายได้ในรูปค่าจ้างนั้นจะมีอิสระลดลง เพราะแรงงานต้องทำงานตามที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจขาดอยู่ในรูปของเวลา สภาพการทำงาน วัตถุและเครื่องมือเครื่องใช้

นอกจากนี้แรงงานยังอยู่ภายใต้ความควบคุมตั้งแต่ระดับแรงงานถึงระดับสูงสุด ซึ่งมีผลกับช่วงเวลาซึ่งจะมีอิสระหลังจากพ้นภารกิจที่ต้องทำมาไปแล้ว

7.4 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหาร และข้อบังคับในการปฏิบัติงาน แรงงานใหม่ ๆ ที่เข้ามาในอุตสาหกรรมนั้นมีบ่อยครั้งที่พบว่า เป็นการยากที่จะยอมรับกฎข้อบังคับซึ่งเขาไม่ได้เป็นผู้สร้าง ดังนั้นในขั้นแรกของระบบอุตสาหกรรมอาจทำให้เกิดความไม่สงบในโรงงานเกิดการต่อต้านของแรงงาน การขาดงานและการเปลี่ยนงานสูง การเชื่อฟังหัวหน้าคนงานและการทำงานที่ระดับ นอกจากนั้นก็อาจทำให้เกิดการนัดหยุดงานเป็นระยะ ๆ และเกิดจลาจล สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นปกติ สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมในช่วงต้น ดังที่เกิดขึ้นในประเทศไทยอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจในช่วงต้นของการเป็นประเทศไทยอุตสาหกรรมและจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามปกติ สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมใหม่ ๆ โดยองค์การแรงงานที่ดำเนินการต่อต้านก็คือสหภาพแรงงาน

7.5 ปัญหาความไม่มั่นคงและการเคลื่อนย้ายของแรงงาน การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดค่าแรงรากฐานด้านอุตสาหกรรม ในด้านการผลิต กรรมวิธีและที่ดั้ง การเปลี่ยนแปลงนี้เปิดโอกาสให้มีโรงงานอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพเกิดขึ้น การทำงานที่มีประสิทธิภาพย่อมได้รับอัตราค่าจ้างสูง แต่ในทางตรงข้ามกิจกรรมบางกิจการ ซึ่งดำเนินการไม่มีประสิทธิภาพ ผลผลิตและบริการถูกยกเว้นของก้าวมันยังต้องเดิกกิจการไป ทำให้แรงงานในกิจการเหล่านั้นได้รับความไม่มั่นคงในการทำงาน ดังนั้นคนงานทั่วไปจึงพยายามที่จะหลีกเลี่ยงปัญหานี้ ถึงแม้ว่าเขาจะเป็นบุคคลที่ใช้คิด มีงานทำอยู่ก็ตาม แต่สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็ทำให้เขาเกิดความไม่สบายใจ และเป็นเหตุให้คนงานแต่ละคนพยายามแปรเปลี่ยนไปทำงานใหม่

7.6 การกระจายของตลาดแรงงาน ก่อนที่จะมีข่าวการแรงงาน แรงงานทุกประเทกอยู่ในสังคมเกษตรกรรม ซึ่งสมัยก่อนเรียกว่า ระบบศักดินา แรงงานเป็นทาสติดที่ดิน พวกรื้าของที่ดินถือว่าแรงงานเป็นสมบัติของตน แรงงานจะตกอยู่ภายใต้อำนาจและคำสั่งของนายหัวครัวที่นายหัวครัวต้องการ ปัญหาจึงไม่มี แต่เมื่อมามีระบบเศรษฐกิจอุตสาหกรรม นายหัวครัวไม่สามารถบังคับได้ คุณงานมีศักดิ์ศรีและอิสระ โดยทั่วไปแล้วแรงงานสามารถหางานด้วยตัวเองได้ และโรงงานแต่ละแห่งสามารถรับคนงานเองได้ โดยนายหัวครัวจะใช้อัตราค่าจ้างเป็นตัวดึงดูดใจที่สำคัญ

ศรุปทบทวนบทที่ 1

แรงงาน หมายถึงการกระทำของมนุษย์ในการผลิตและการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยผู้ดำเนินการให้รับผลตอบแทนในรูปต่าง ๆ เช่น ค่าจ้าง กำไร เป็นต้น แรงงานมีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในด้านเศรษฐกิจแรงงานเป็นทั้งผู้ผลิต และผู้บริโภค ในด้านสังคมคือการอยู่ร่วมกันท่าให้เกิดสังคมใหม่ และในด้านการเมือง คือการรวมกลุ่ม ทางด้านแรงงานก่อให้เกิดพัฒนาต่อรองทางด้านการเมือง แรงงานแตกต่างไปจากกำลังแรงงาน เพราะแรงงานหมายถึงใครก็ได้ที่ทำงานแล้วได้ผลตอบแทน แต่กำลังแรงงานพิจารณาถึงการทำงานในเชิง เศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงการทำงานของผู้ที่มีอาชญากรรมในวัยทำงานและทำงานในตลาดแรงงาน อายุของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานในแต่ละประเทศไทย กำหนดไว้แตกต่างกันไป สำหรับประเทศไทยที่กำหนดโดยสำนักงาน สตดิชแห่งชาติ หมายถึงบุคคลที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ด้านอัตราการเข้ามา มีส่วนร่วมในกำลังแรงงานนั้นเป็น การพิจารณาหากความน่าจะเป็นของผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงาน เมื่อมีความเข้าใจในเรื่องแรงงานแล้ว ประเด็น ต่อไปที่สำคัญก็คือเรื่องเศรษฐศาสตร์แรงงาน โดยจะพิจารณาถึงความหมายและสาระสำคัญของวิชา เศรษฐศาสตร์แรงงาน ซึ่งจะมีความเกี่ยวพันด้วยบุคคล 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรกิจ นายจ้าง และรัฐบาล หัวใจ ของวิชานี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับการว่าจ้างแรงงาน และประเด็นสุดท้ายของบทนี้คือให้เห็นถึงลักษณะบาง ประการเกี่ยวกับเศรษฐกิจในระบบอุดหนุนซึ่งมีผลต่อการทำงานของแรงงานที่เกย์ทำงานในด้าน เกษตรกรรมจะต้องปรับตัวให้สอดคล้อง นิฉะนั้นจะเกิดปัญหาการขาดงานและการเปลี่ยนงานบ่อย ๆ

แบบฝึกหัดบทที่ 1

1. แรงงาน กำลังแรงงาน คืออะไร เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร งอธิบาย
2. จงให้คำนิยาม กำลังแรงงานในประเทศไทย มาพอยังเชป
3. การวัดอัตราการเข้ามามีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีหลักเกณฑ์ในการวัดอย่างไร และการวัดดังกล่าว มีประโยชน์อย่างไร
4. ในการศึกษาเรื่องแรงงาน ท่านคิดว่าแรงงานมีความสำคัญอย่างไร
5. วิชาเศรษฐศาสตร์ แรงงานเป็นการศึกษาในด้านใดบ้าง และทำไม่ถึงนิยมเรียนอย่างกว้างขวางใน ประเทศอุดหนุนรวม
6. ลักษณะของเศรษฐกิจในระบบอุดหนุนรวม มีความแตกต่างจากเศรษฐกิจในระบบเกษตรกรรม ออย่างไร งอธิบาย